

ТАНЕКЕ

ISSN 0134-2266

1990

4

Meistrid, sellid, õpipoisid

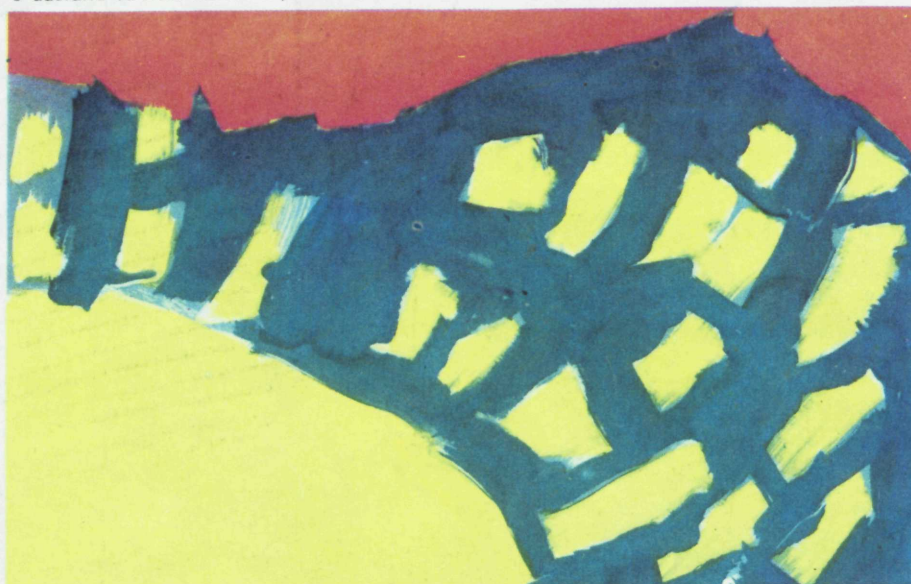
Oleme väikeses korteris vana puumaja teisel korrusel Tallinna südalinnas Kunstiülikooli lähedal. On reede õhtu ja kell on kuus. Nagu tavaliselt, on seltskond 2- kuni 6-aastasi tädi Kaja juures maalimas. Esikus ootab veel mitu paari susse oma jalgu, aga kuuldavasti liigub gripp linnas. Toasolijatel on sedavõrra lähedam tegutseda. Tädi Kaja jookseb veepurkide ja pintslite, pörandakaltsu ja pissipotiga toa ja köögi vahet. Kolme laua ümber sünnib looming.

2-aastane Maiken on siin alles teist korda ja teeb ümbrusega tutvust. Ta vaatab laste pilte seintel, suuri hõbedasi kuupe, mis lae all hõljuvad, ja teisi lapsi. Värvipintsel liigub Maikeni käes päris omapäi. Kui Maiken jälle joonistusmateriale vaatab, on ta rõõmsalt üllatunud: pilt ongi valmis saanud.

Mari on täna hoos. Järgemööda valmib kolm toredat pilti, igaüks ise meeleolus. Maalimisega on nagu iga muu loominguga: vahel istub, vahel ei. Maril on täna hea päev. Heikke joonistab muinasjutupilti. Heikke teeb meelega nii, et keegi aru ei saaks, kes pildi peal on. Laurale ütleb ta küll, sest Lauraga on nad suured sõbrad. Nad jagavad omavahel lauda, värvitopsikuid ja veepurke. Ja on üsna ühtmoodi särtsud. Pintsel liigub Laura käes sellise hooga, et värvi pritsib. Laura valib maalimiseks puhtad, erksad värvitoonid. Ka jänes on ta pildil helepunane. Jänese ümber vajutab Laura pintslitsaga hoogsalt valgeid täppe, ise räägib: «Laura läheb tip-tip ümber jänese. Need on minu jalajäljed.» Paberi teise nurka teeb

3-aastane KAIRE REIMAN, «Tuli»

5-aastane RAIMO REIMAN, «Meie maja»

ta punase suu, mida iga pintslitõmbega suuremaks venitab. «See on minu suu, mul on väga suur suu.» Aga siis tuleb tumelilla keeristorm ja teeb pildi lillaks. Kui keegi Laurat seejuures peatada püüab, põrutab ta: «Ära sega, muidu ma maalin kõik lillaks!» Ja nii ta teebki. Jänes ja jalajäljed kaovad lilla tormi sees ära, nagu poleks neid kunagi olnudki.

Laura vanem õde Lonni on kunstiringis ainuke koolilaps. Lonni värvilaiguline maalimiskittel räägib suurest tööst, sealt võib leida kõikvõimalikes toonides värviplekke. Lonni käib juba kuuendat aastat Kaja juures maalimas. Lonni on täna suurelt ette võtnud. Ta tahab terve Savi-poti-Tobi jutu ühele paberile mahutada. Kaja annab Lonni hästi peenikesed pintslid. Nendega on hea väikesi asju joonistada.

Kaja ütleb, et töövahendid peavad korralikud olema. Tema lapsed maalivad heale paberile pintslitega, mida kunstnikelegi jagatakse. Kaja õpetab pintslit käsitsema, värve segama ning õigeid töövõtteid. Aga kunagi ei näita ta ette, kuidas mõnda asja joonistada, mida parandada või juurde lisada. Kaja on seda meelt, et loojat ei tohi töö juures segada, tema mõtet eksitada. Lapsed teavad ise kõige paremini, mida ja kuidas teha, millal pilt valmis on. Ta ei peagi ennast õpetajaks. Vastupidi — laste käest on palju õppida. Kaja tunnistas, et on teinud vähemalt kaks kunstiröövi: Laura ja Lonni maalid ripuvad tema kodu seinal. Niisuguseid jutte rääkis kunstnik Kaja Lavi.

EDA ALLIKMAA

Aprill! Aprill!

JÜRI RANT

Äratuskell kummutil helises kõrvulukustavalt. Kass Kurnete avas silmad ja jäi seinal rippuvat kalendrit põrnitsema.

31. märts. Öhtul peaks kella kaks tundi ette lükkama, mõtles Kurnete. Kui see siis hommikul tirisema pistab ja tema, Kurnete, voodist välja hüppab, võib ta endale öelda: aprill, kulla Kurnete! Kass Kurnete muheles selle mõtte juures. Kaks head asja korraga. Oled saanud aprilli teha ja võid veel paariks tunniks sooja teki alla pugeda.

Kurnete ringutas ja tõstis esimesed käpad voodiesisele vaibale. Seal lebas plastist hiireke, jalgade asemel rattad, korraliku saba asemel kahune nõorijupp. No teevad ikka mänguasju, mõtles Kurnete ja tonksas hiirekest käpaga. See ei mõelnudki põgeneda. Krigises ainult sutike kaugemale.

Välismaal on hiired, kes palja käpatõstmise peale eemale vupsavad, mõtles Kurnete tusaga. Kõrvalmaja Mjaugile olivat säherdune juba toodud. Ja ei mingit vedru üleskeeramist. Vedru asemel on patarei. Varsti teevad nad seal kindla peale valmis ka niisuguse hiire, kes sulle aprill! hüüab, kui küüniste vahelt välja libiseb.

Ukse tagant kostis kobinat. Keegi kraapis lävepakku. Siis kostis urinat ja haugatusi.

«Siin pole kedagi kodus!» hüüatas kass Kurnete väriseval häälel. «Me oleme kõik tööl. Tuba on täitsa tühi. Tulge teine kord.»

Voodisse tagasi hüpanud, vahtis ta õudusega teki ääre alt, kuidas ukselink alla vajus.

Uks läks lahti. Lävel seisis naabertänava Miisi, saba uljalt püsti, nagu naerul, koeramask kaenla all.

«Ahprill! Ahprill!» lagistas Miisi naerda.

Nojaa. No muidugi. Kass Kurnete krimpsutas nina. Ta oli ju unustanud eelmise päeva kalendrilehe ära rebida.

Tõlkinud JAAN RANNAP
KÄRBES
Vene kirjanik VASSILI BIRJUKOV

LOOMALASTE KOOLITUNNIS LÄKS KÄRA LIIGA VALJUKS. ÕPETAJA JÄNKUSTE TÕMBAS KULMU KORTSU JA NÕUDIS: «KUULGE, KUULGE! VAIKSEMALT!» KLASS LÄRMAS EDASI. NÜÜD TÕSTIS ÕPETAJA HÄÄLT: «KAS SAAB JUBA KORD MAJJA!» LOOMALAPSED JÄID VAKKA. «MIS TE KÄRATSETE!» NOOMIS ÕPETAJA. «NII TE JU EI KUULE, MIDA MA TEILE JUTUS-

Illustreerinud HELDUR LARETEI

Isa kurbus

Tõnu Seero

«Koolis või? Koolis on kõige huvitavam poisse püüda,» ütles Triin.

«Kuidas see käib?» päris isa.

«Väga lihtsalt. Ajame neid taga. Kui poisi kinni saame, siis hüüame: «Ma tahan küünelakki! Ma tahan huule-

värvi!» Siis võtab teine tüdruk kustutus-kummi ja mina ka. Nendega värvime poisi huuled ja küüned.»

«Mida poiss teeb?»

«Rabeleb.»

«Ja mis lõpuks juhtub?»

«Lõpuks juhtub see, et poiss saab lahti.»

«Ja edasi?»

«Siis hakkame teda uuesti taga ajama.»

«Nii et teie piinate siis koolis poisse? Teil on siis poisid paremad kui tüdrukud.»

«Jah.»

«Poisid on paremad?»

«Ei. Ikka halvemad.»

«Ehee, vahele jäid! Sa ütlesid, et paremad!» rõõmustas isa. Eks ta rõõmustas seepärast, et oli ise kunagi poiss olnud. Siis jäi ta aga äkki kurvaks. Sest ta sai aru, et koolis on paganama huvitav käia. Huvitavam kui töö.

«Tööl mind küll keegi taga ei aja,» ütles ta nukralt tütrele.

TAN. SEDAVIISI EI OLE KOOLITUNNIST KASU. ISTUMA PEAB NII, ET OLEKS KUULDA, KUI KÄRBES LENDAB.»

LOOMALAPSED LIIGUTASID KÖRVU JA ISTUSID PUHU AEGA VÄHEMATKI HÄÄLT TEGEMATA. SIIS TÖSTIS HAMSTRIPOISS KÄPA:

«MIS ON!»

«KAUA TE VEEL VIIVITATE!» KÜSIS HAMSTRIPOISS.

«MIDA, MIDA!» EI SAANUD ÕPETAJA ARU.

«MILLEGA MA VIIVITAN!»

«NOH, SELLE... KÄRBSEGA. MIKS TE TEDA KORD JUBA LAHTI EI LASE!»

Muinasjutt

TÖNU SEERO

Mai-Liis käis ühel õhtul emale kangesti peale, et see talle muinasjuttu räägiks.

«Kuidas ma saan sulle muinasjuttu rääkida! Sul on ju käed mustad! Mine pese enne käed puhtaks! Siis räägin,» ütles ema.

Tüdruk jooksis käsi pesema. Peagi oli ta tagasi.

«Ma räägiksin sulle küll muinasjuttu, kui sul hambad pestud oleks. Mine pese enne hambad puhtaks!»

Mai-Liis tegi seda.

«Aga sul on ju öösärk selga panemata,» ütles ema. «Pane ikka enne öösärk selga!»

Öösärk sai selga.

«Oi, kui mustad jalad sul on! Mine pese enne ikka jalad ära!»

Said ka jalad pestud.

«Sul on ju voodi tegemata! Tee enne voodi ära!»

Seegi töö sai tehtud.

«Poe ikka enne teki alla ka!»

Mai-Liis tegi seda.

«Oi, mul tuli veel üks hea mõte! Sul on ju uni magamata! Maga kõigepealt uni ära, siis räägin!»

No see oli nüüd küll nali. Selle peale hakkas Mai-Liis naerma. Aga kui naer otsa sai, rääkis ema muinasjutu imeilusast printsessist, kes ei tahtnud magama jääda.

Raskemeelne sosin

ILMAR TRULL

ÜKS MOSSIS ROSIN ON TALDRIKU PEAL
JA ROSINA SILM EI SÄRA.

VEEL ÄSJA ÜKS TOSIN NEID OLI SEAL,
NEID ROSINAID ROSINATALDRIKU PEAL.
KAS ROSINAD TÕESTI SÖID ÜKSTEISE ÄRA!

EI, LAPSED SÖID ÜKSTEIST ROSINAT ÄRA
JA ÜKS LÄKS NOSIJAIL MEELEST ÄRA
JA SEAL TA NÜÜD KÖSSITAB, MEELEST ÄRA,
ÜKSI SUURE TALDRIKU PEAL.
JA SOSISTAB: «TAHAN SIIT ÄRA.»

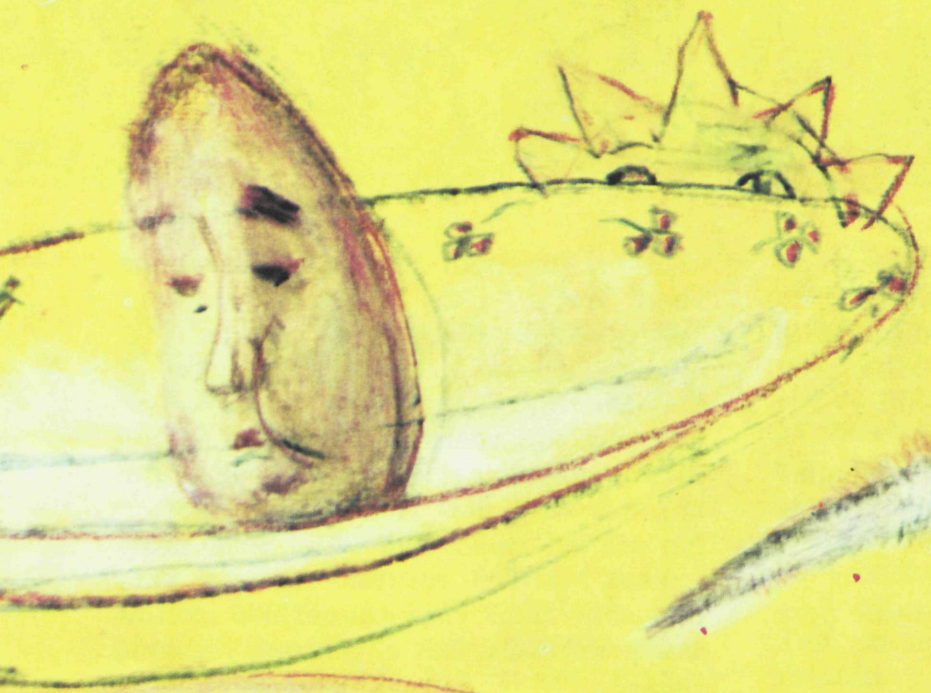
Saagem tuttavaks!

EET TUULE

KEYADE SAABUDES HAKKASID MAJA ÜMBER ASKELDAMA KAKS
LINAVÄSTRIKKU. PEATSELT JÄI AINULT ÜKS NEIST MURULE SIBA-
MA. ARVATAVASTI ISTUS TEMA ELUKAASLANE PESAL. ÕUES HUL-
KUS TIHTI KASSE JA HAUDUMISEST PRII LIND PIDI PIDEVALT VAL-
VEL OLEMA. JUHTUS HIIREKUNINGAS PESA LÄHEDUSSE TREHVAMA,
OLI HOOV ÄRE VAT SÄUTSUMIST TÄIS.

ÜHEL HOMMIKUL LASKUS LINAVÄSTRIK MAJA TREPILE JA HAKKAS
KUIDAGI ISEMÕODI SILPSUMA. LÄKSIN ASJA UURIMA. HÄÄLITSEJA
LENDAS JÄRK-JÄRGULT KAUGEMALE. KÕNDISIN LINNU KANNUL
PUURIIDANI, KUS TA KAASA SÄBA VIBUTADES JUBA EES OOTAS.
MIND SINNA MEELITANUD VÄSTRIK VUPSAS PESA ÄÄRELE JA TEA-
DUSTAS KÕLAVALT: SIIN ON MEIE POJAD, PALUME OMAKS TUN-
NISTADA!

SELLINE USALDUS VÄÄRIS LUGUPIDAMIST — EDASPIDI PELETASIN
NII MÕNEGI SALAKAVALA KÕUTSI PUURIIDA JUUREST EEMALE. PAL-
JU MINU ABIST KASU OLI, EI TEA, AGA PAARI NÄDALA PÄRAST
SAGIS KOGU PERE ASJALIKULT ÕUES RINGI.

Illustreerinud KAI KUUSING

Varakevad

LEELO TUNGAL

SULL-SULLADI LUMI SULAB.
HÄID LOMPE LÄIGIB MAAS.
TOAS EMA JUBA HALAB:
«KUS ON SEE KRAADIKLAASI!»

MÄEST TAGUMIKUL SÖITES
SAAD TASKU LUND JA VETT.
TEEB EMA PÄRNAÕITEST
JA VEEST NÜÜD RAVIVETT.

VEEL SUHUPÄÄSU LOODAB
JÄÄPURIK VIIMANE.
NOJAH, EKS EMA SOODAT
NÜÜD LISA PIIMALE!

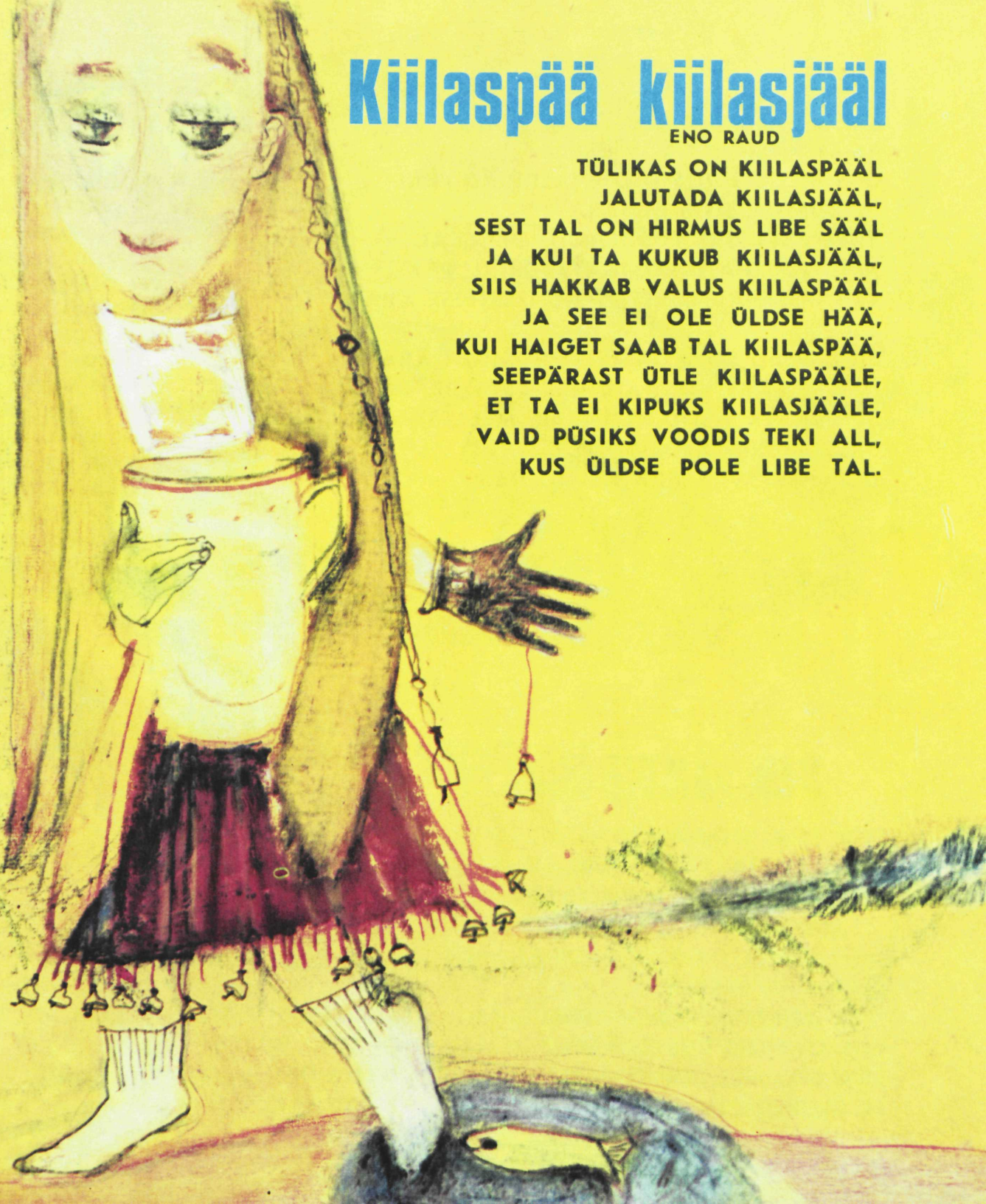
ÜKS VÄIKE MEMMEKRIIBUL
SAAB VIIMSEST LUMEST SIINI!
ON EMA NOA ALL SIBUL
JA TASKUS ASPIRIIN.

MÜTS PEAST! LAS SÄRA KULDSE
TOOB PÄHE KEVADVIHM!
NÜÜD VÕOL EI SEISA ÜLDSE
VIST ISA PÜKSIRIHM...

Kiilaspää kiilasjääl

ENO RAUD

TÜLIKAS ON KIILASPÄÄL
JALUTADA KIILASJÄÄL,
SEST TAL ON HIRMUS LIBE SÄÄL
JA KUI TA KUKUB KIILASJÄÄL,
SIIS HAKKAB VALUS KIILASPÄÄL
JA SEE EI OLE ÜLDSE HÄÄ,
KUI HAIGET SAAB TAL KIILASPÄÄ,
SEEPÄRAST ÜTLE KIILASPÄÄLE,
ET TA EI KIPUKS KIILASJÄÄLE,
VAID PÜSIKS VOODIS TEKI ALL,
KUS ÜLDSE POLE LIBE TAL.

Lõoke:

SIIR, SIIR, SIGA METSA,
POISS PERRA, PÄTS PÖUE,
VITS KÄTTE, KALASABA TASKU
SIRR!

PEREMES, PEREMES,
HIIR ORASEL, HIIR ORASEL.
KUS ORASEL! KUS ORASEL!
SIIN ORASEL, SIIN ORASEL!
JA SUUR, JA SUUR!

Kägu:

KUKKU!
LEIB LUKKU!
VÖTI VANAEIDE TASKU.

Vint:

SIIT-SIIT-SIIT SIIT METSAST
EI TOHI VÖTTA
MITTE ÜKS
PIRRUTIKK!

Ööbik:

KIRIKÜÜT, KIRIKÜÜT,
VAOLE, VAOLE!
LAISK TÜDRUK, LAISK TÜDRUK,
TOO PIITS, TOO PIITS,
PLAKS, PLAKS,
ÕÕ PIKK.

Linnulaulud rahva keeles

Varesed:

- KAAREL, KAAREL, KAAREL!
- MIS TAAT, MIS TAAT, MIS TAAT TAHAD!
- SUL NOORIK, SUL NOORIK, SUL NOORIK!
- JAAH, JAAH, JAAH!
- KUST TÖID, KUST TÖID, KUST TÖID!
- NARVAST, NARVAST, NARVAST!
- AH-AH-HAA, VÕI NARVAST, NARVAST.
- MUL KUAA, MUL KUAA! SAARLANE, SAARLANE!
- KOST SEALT, KOST SEALT, KOST SEALT!
- KAARMAST, KAARMAST, KAARMAST!
- AHA, AHA, VÕI KAARMAST, KAARMAST!
- PARAS PAAR, PARAS PAAR, PARAS PAAR!

Illustreerinud REGINA LUKK

HIIR ORASEL

Varblane:

VILETS, VILETS,
PLIRTS-PLÄRTS,
VILETS, VILETS,
VILU ILM,
VILU ILM.
HILP, HILP!

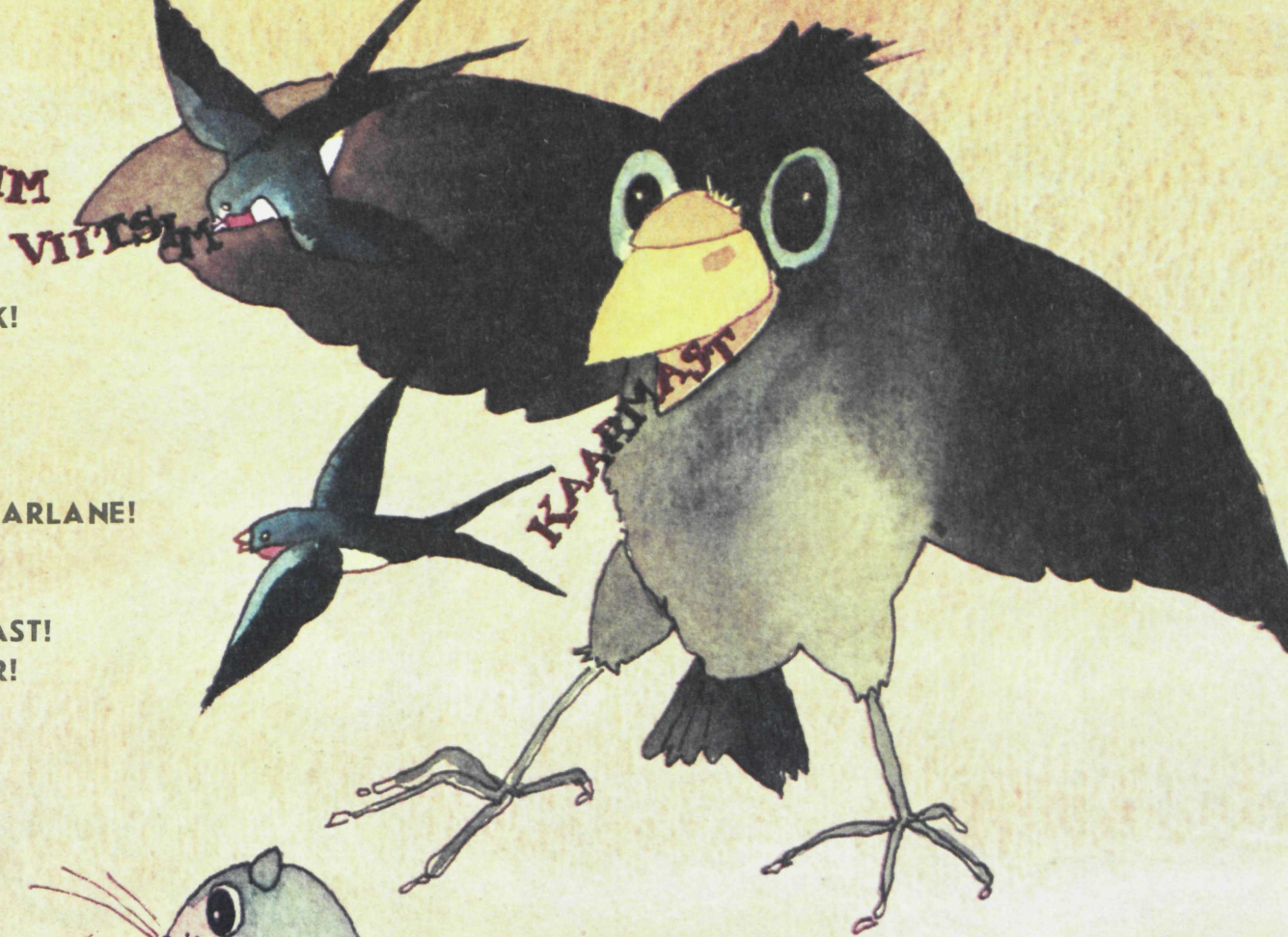
Peoleo:

PEOLEO, KAS TIIT TEOL!
TEOL, TEOL.
MIS TAL KAASAS!
PÄTS PIIMA, LASS LEIBA,
KAUSIGA KILET KA.

Pääsuke:

KETRASIN, KUDUSIN,
KETRASIN, KUDUSIN,
KUDUSIN POJALE PÜKSID.
POEG LÄKS METSA KÄNNU OTSA.
TÕMBAS PÜKSID LÖHKI TSIRR-TSIRR.

SITSIM-VITSIM, SITSIM-VITSIM,
OSTSIN ORJA, OSTSIN HÄRJA,
TEGIN ORJALE KASUKA.
HÄRG TÕMBAS LÖHKI PATSORR!

Aprillikuu kohta teab kaaren Kaarel, et seda ka jürikuuks, sula-, mahla- ning porikuuks kutsutakse.

Aprillis on palju tähtpäevi.

1. aprill oli vanarahva kalendris karjalaskepäev. Kari pidi sel päeval kas või korrakski väljas käima, olgu või üle hange.

Viimasel ajal öeldakse selle päeva kohta ka naljapäev. Eestis hakati aprillinalja tegema umbes sada aastat tagasi. Kes end ninapidi vedada laskis, seda hüüti aprillipörsaks.

14. aprill on künnipäev. Kes sel päeval vara üles tõuseb, on aasta läbi virk.

16. aprillil olid tänavu lihavõtte- ehk ülestõusmispühad (need on liikuvad pühad nagu vastlapäevgi). Neid pühi kutsutakse ka munade- ja kevadepühadeks. Piibli järgi on lihavõtted see aeg, mil Kristus surnust üles tõusis ja taevasse läks. Umbes sada aastat tagasi hakati nende pühade puhul mune värvima. Muna on elu ja ülestõusmise sümbol ehk märk.

Meil munavärve ei tehta, aga ega sellepärast munad värvimata jää. Kollaseks või pruuniks läheb munakoor, kui keeduvekke puistata sibulakoori. Rohelist tooni saab kaseviha küljest võetud lehtedega. Kui keeduvekke panna 5 minutit enne muna punast peeti, siis jääb munakoor punane.

Mõnel pool on kombeks sel ajal tuttavatele ka kaarte saata. Sageli on sellistel kaartidel kujutatud jänesel mune toomas. Jänes on sigivuse märk. Sünnivad ju jänesel mitu korda aastas pojad.

Lihavõttepühad on eluröömsad pühad.

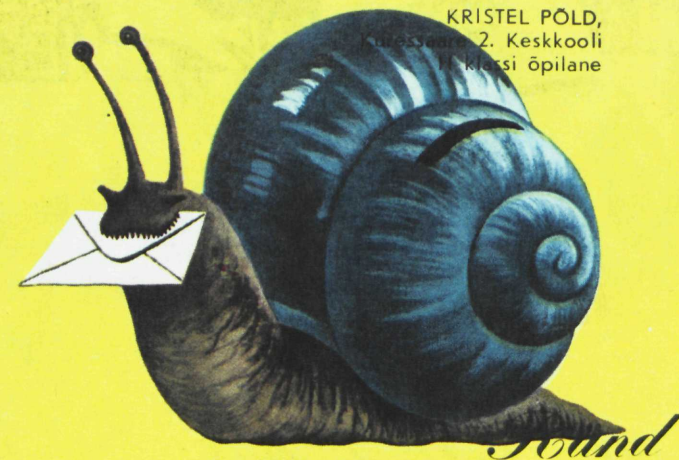
23. aprill on jüripäev. Vanasti toodi sel päeval tallu uus sulane ja tüdruk, kes sügiseni perehuvast põllutöödel aitasid. Jüripäev on kolmispäev ka kaarnatele. Just selle päeva paiku proovivad noored kaarnad esimest korda pesast välja lennata.

Juba aastasadu eestlaste kõige püham vili — rukis — oli algul ainult umbrohi nisu- ja odrapõldudel. Nisu ja otra kasvatati juba üheksa tuhat aastat tagasi. Rukkist sai omaette villi paar tuhat aastat tagasi. Eestis kasvatatakse ainult talirukist. Seeme külvatakse mulda augusti-septembris ja lõigatakse järgmisel suvel.

Kevad

*Kevadel karuott unest ärkab.
Ringutab, une silmist pühib.
Üksik kevadlill samblast tärkab
ja siilipoisil kõht on tühi.
Päike ikka soojemalt meid paitab,
uut elu alustada aitab.*

KRISTEL PÖLD,
Klassiõpilane

See oli üks vihmane päev, kui sadas kurke ja tigused. Meie istusime Anuga toas, sest ei tahtnud, et mõni kurk põmpsu vastu peakolu paneb. Peagi lakkas kurgisadu ja me läksime õue. Õues olid kõik kohad kurke täis. Näksisime mõned kurgid ära. Siis järsku avanes maa ja sealt ilmusid välja jubedad lõustad. Ehmusime hirmsasti, aga peagi hirm kadus, sest maa läks jälle kinni ja lõustad kadusid.

Möödus kolm päeva. Mul ei olnud kedagi kodus, ainult Anu oli külas. Järsku kostis õuest mürinat ja me vaatasime õue. Seal olid tundmatud olen did. Nad koputasid meie uksele. Kartsime niivõrd, et ei läinud ust avama. Aga me olime olnud hooletud ja jätnud ukse lukustamata ning tulnukad

«Maadlejad» — joonistanud KAJA KAPSTA Kilingi-Nõmme Keskkoolist

Jossu temp

Jossu on minu kiisuke, kes elab vanaema juures. Jossul on iga kord mõni temp varuks. Ükskord oli Jossu kadunud. Otsisime teda vanaemaga, kuid ei leidnud. Vaatasin köögis pliidi tagant ja radiaatori kõrvalt, kuid ei leidnud teda kusagilt. Mõtlesin juba, et äkki kukkus rõdult alla. Tahtsin välja vaatama minna, kui vanaema mind kööki tagasi kutsus. Äkki kuulsin kardina tagant: «Kurr, kurr.» See oligi minu armas kiisuke, kes oli peitusemängust tüdinenud ja otsustas endast märku anda.

KATRIN KOSENKRANIUS,
Tartu 10. Keskkooli
Iva klassi õpilane

Mustatondi lossi

tulid ise tupp. Mulle tuli kohe meelde avanenud maa, kust olid samasugused lõustad vastu vaadanud. Hakkasin hirmust kogeleva: «Kas... kas... teed soovite?» Nad vaatasid mulle hämmeldunud nägudega otsa ja podisesid nagu supipajad. Anu sai kohe aru, et nad räägivad ladina keelt. Tema ema on arst ja sellepärast Anu tunneb seda keelt. Ta küsis: «Kust te tulete, kes te olete, mida sööte, millega tulite ja kuhu lähete?» Üks vastas: «Me tuleme maa alt Pindriorust, oleme orutondid, sööme hiiri, tuleme imerohu väel ja läheme oma kuninga Mustatondi juurde.» Siis ütlesid nad, et peavad teele asuma. Palusime Anuga, et meid ka kaasa võetaks. Lõpuks nad nõustusid sellega. Meilegi anti rohtu, mis

meid kohe lendu tõstis ja Mustatondi maale viis. Anu murdis imerohu pooleks ja võttis ainult ühe poole sisse, teise libistas taskusse.

Mustatondi lossis avanesid ukseid ise, ise tulid saapad jalast ära ja põrand ise viis meid tondikuninga ette. Kui tondikuningas meid nägi, naeris ta mürinal, nii et lagi värises. Ta ütles: «Ohoo, kui tore, et tõite mulle õhtusöögi!» Seda kuulates võttis Anu taskust pooliku tabletitüki ja murdis pooleks. Ta ütles mulle: «Söö ruttu tabletti ära ja ütle, et sõua, tablettike, meid koju!» Nii me tegime ja otsemaid olime omas kodus. Sulgesime ukse ja ootasime ema ning isa kojutulekut. Tondid ei tulnud meid enam kiusama, sest nad teadsid, et meist nende jõud üle ei käi.

KAIRI JÄRVELA, Tallinna 20. Keskkooli Vc klassi õpilane

pepsikoolat valmistas üks Ameerika apteeker hoopis rohuks seedehäirete vastu. 1905. aastal ehitas ta juba vabriku, kus hakati pepsi tootma.

Illustreerinud JUSSI PIHO

jook «Coca-cola» on vanem kui pepsi ja see valmistati täiesti juhuslikult. 1886. aastal otsustas üks Ameerika apteeker valmistada oma karastusjoo. Joogi tõmmise tegi ta põhiliselt koolapähtlitest. Kord jooki pakkudes valas müüja tõmmisele kogemata tavalise vee asemel soodavett. Nii algaski «Coca-cola» edukas tee, mis kestab tänapäevani.

esimene nätsuvabrik ehitati aastal 1900 ka Ameerika Ühendriikides. Näts segati mitmetest ainetest sobivas vahekorras. Segu hulka pandi kummit, piparmünti, aniisi ja mingit mahla.

Pildistanud FRED JÜSSI

KÄRNKONN

See kärnkonn, kes meile pildilt vas-
tu vaatab, elas läinud suvel Viidu-
mäel ühe kivirahnu ääre all. Seal
oli tal väike omakraabitud lohuke
mullas, sealt võis ta mõne kuivanud
tammelehe varjust vaadata maailma,
kus päevade kaupa peaaegu midagi
ei juhtunud. Vahest oli see sama
kärnkonn, kes varemalt kükitas vi-
neeritüki all kompostihunnikus seal-
samas lähedal, võib-olla mõni teine
niisama suur elukas. Kärnkonna on
ju palju ja kivi all, kompostihunni-
kus, samblamättas või kuskil looma-
laudas nad endid ju päeval varjavad.
Aga lähed öösi vaatama — pole!
Öösi kodib kärnkonn lähikonnas
ringi ja peab jahti putukatele, vih-
maussidele, väikestele tigudele ja
nälkjatele. Varjupaika vaenlaste või
suvepäeva kuumuse eest vajab ta
ainult päeval, sest kärnkonn on, jah,
ööloom.

Kui kärnkonna kivi ääre all pildis-
tasin, siis tegi ta omapärase turtsuva
heli saatel minu suunas pahaselt
ähvardusliigutusi. Ise muutus ta
märksa suuremaks, otsekui täispuhu-
tuks, nii et oli tõeliselt paks ja hir-
muäratav. See pidi olema kärn-
konnaemand, sest isandad ei kasva
nii suureks isegi mitte Saaremaal.

Kaunite kulla- või vasekarva silma-
dega tumepruuni, mõnikord ka veidi
heledamat liivakarva harilikku kärn-
konna võime kohata kõikvõimali-
kes, ka üsna kuivades elupaikades.
Päris kindlasti näeb kärnkonna see,
kes teda suveööl taskulambiga rada-
delt või aiast peenarde vahelt otsi-
ma läheb. Ruhnu saarel, Manilaiul,
Pärnu kandis ja veel mõnes kohas
mandri-Eestis võib nõnda öösi konni
otsides näha ka juttself-kärnkonna
ehk kõret. Peipsi järve mail või
Piiirissaarel kohtame rohe-kärnkonna.
Täna käib meie jutt just harili-
kust kärnkonnast.

Eesti keeles on kärnkonn oma nime
saanud just naha tõttu. See on tal
kühmuline, otsekui kärnadega kae-
tud. Neisse kärnasarnastesse müga-
ratesse avanevad näärmed, mis eri-
tavad väga ebameeldiva maitsega
mürgist lima, kui mõni kiskja loom
peaks kärnkonna äkitselt suhu haa-
rama.

Harilik kärnkonn on Eestimaa kol-
mest kärnkonnast suurim, teist nii
suurt ei leidu kogu Euroopaski. Ta
võib kasvada kuni 15 cm pikkuseks
või koguni veel suuremaks, kui usku-
da konnaraamatuid. Kärnkonn on

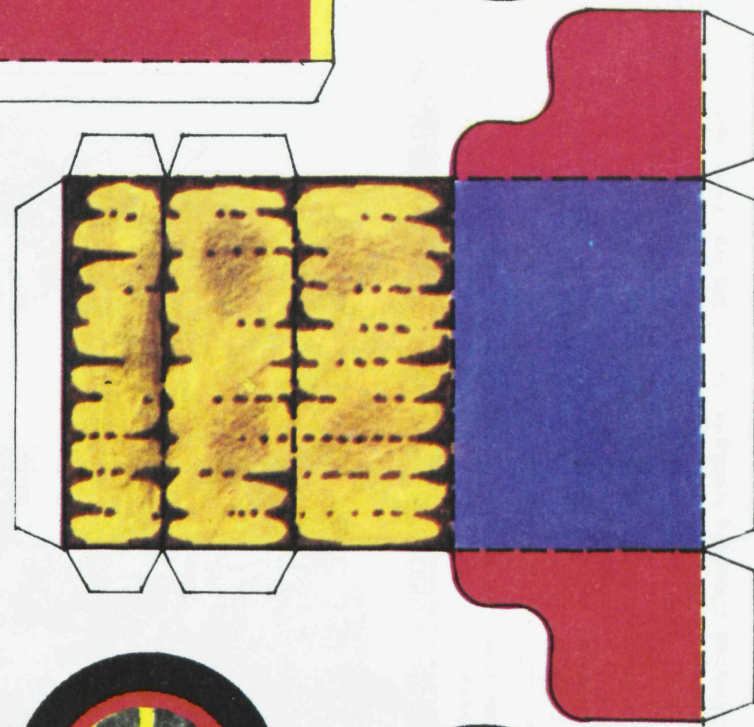
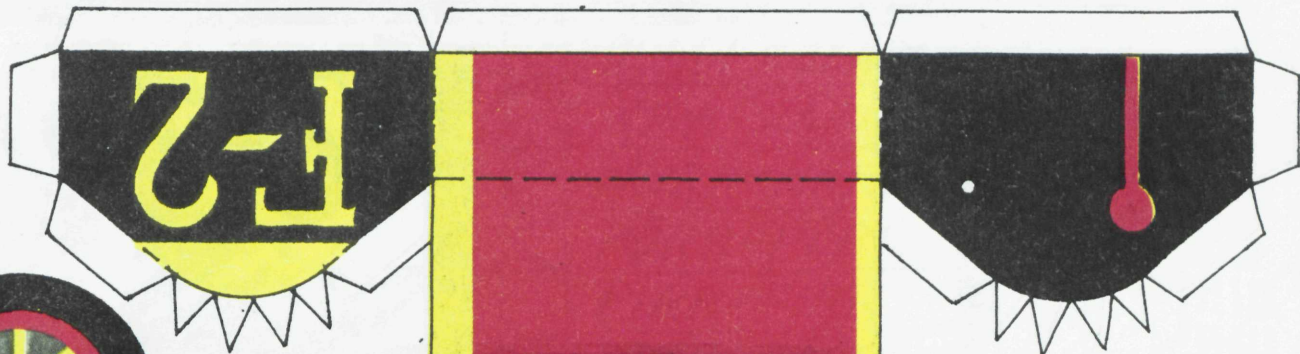
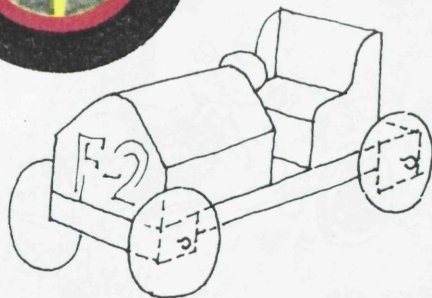
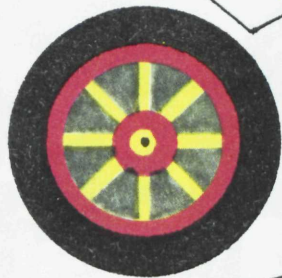
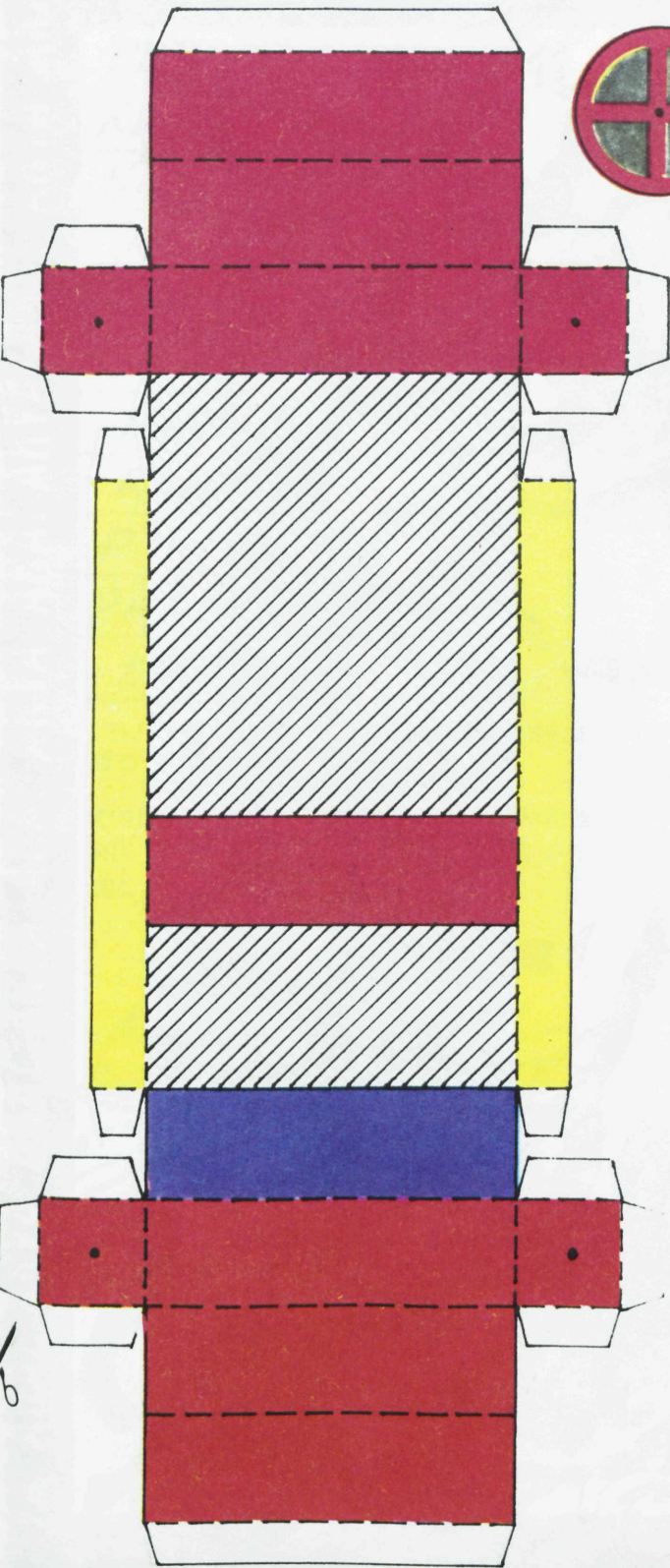
päriselt kuivamaaloom. Vette läheb
ta üksnes kudema. See sünnib keva-
del, tavaliselt aprilli viimastel päeva-
del. Siis kogunevad kärnkonnad
jõekoolmeisse, tiiki või suuremasse
lompi ja peavad seal vaiksevõitu
käuksuvat laulu lüües nädal aega
pulmapidu. Oma esimesele pulma-
reisile asub kärnkonn alles kolme-
nelja aasta vanuselt. Rohukonna
kudu jääb vette kämpudena, aga
kärnkonn heidab oma kudu veetai-
medele pika topeltkeena, milles on
oma poolteist kuni kuus ja pool tuhat
munakest. Muidugi ei tule kõigist
neist noori kärnkonna, nagu vaid
väga vähestest kuusesemnetest
saavad kord kuused ja seene-eos-
test seened.

Ei tea, kuidas vabas looduses, aga
vangistuses on harilik kärnkonn ela-
nud 36 aastat vanaks.
Sügisel külmade tulekul poevad
kärnkonnad peitu mõnda urgu, kuhu
ei ulata pakase võim.

Kärnkonna on peetud inetuks loo-
maks, kel muinasjuttudes on tihti
nõjadega pistmist. Kuidas sinule
tundub: on ta tõesti nii kole elukas?

FRED JÜSSI

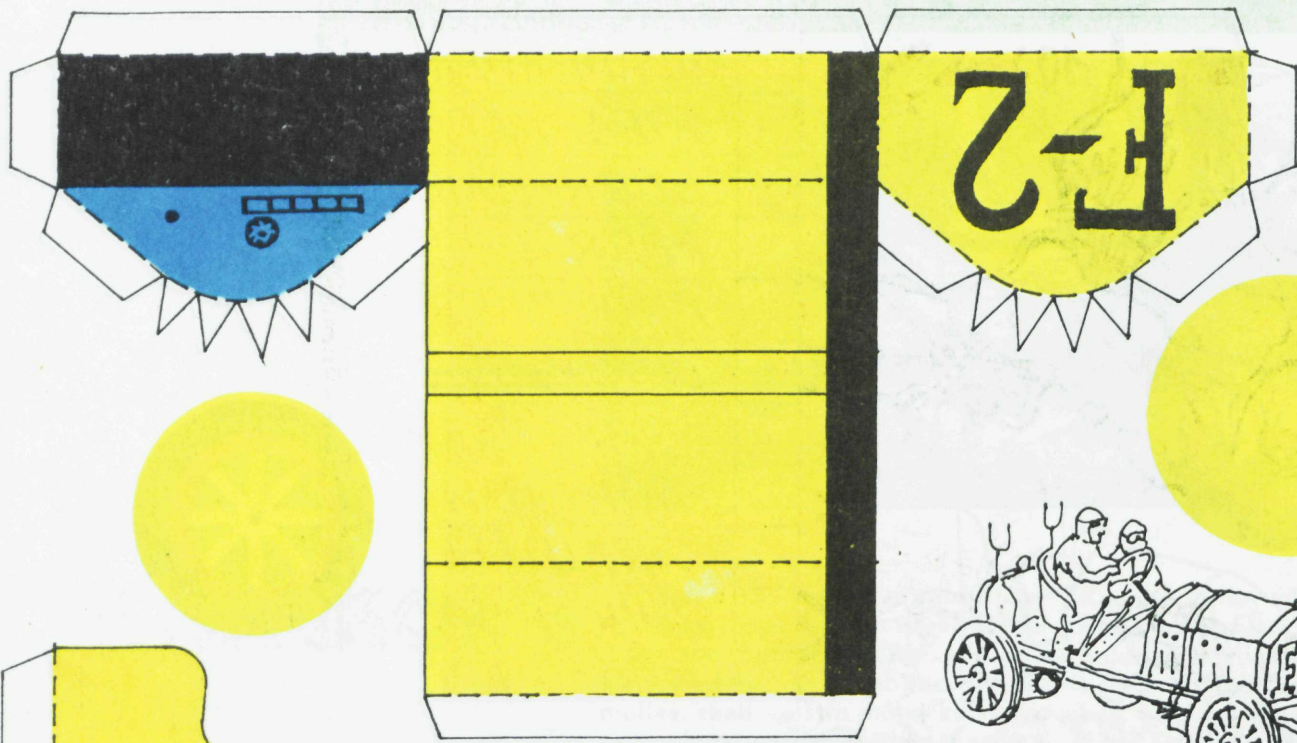

Joonistanud HELI VEIGEL

Võidusõiduauto

LÕIKA SULLE MEELDIVA LEHEKÜLJE POOLT VÄLJA VÕIDUSÕIDUAUTO RAAM, KAPOTT, ISTE JA RATTAD NING VOLDI KOKKU. KAPOTT JA ISTE LIIMI RAAMI VIIRUTATUD KOHTADELE. RATTAD KINNITA NÕÖPNÕELTEGA PUNKTIGA MÄRGITUD KOHTADESSE. ESIRATTAD ON SUUREMAD.

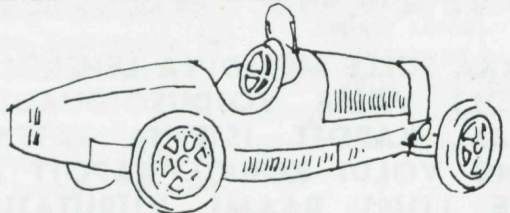

FIAT 130 HP

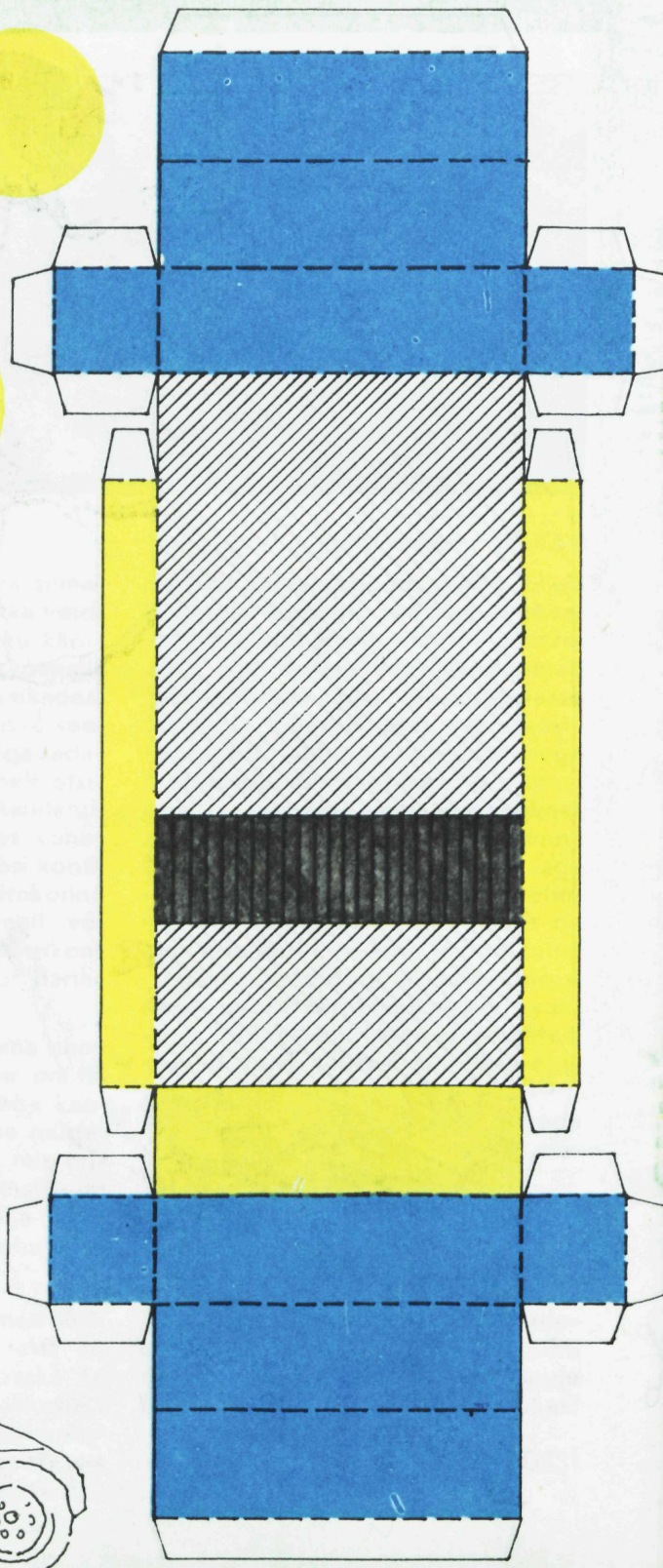
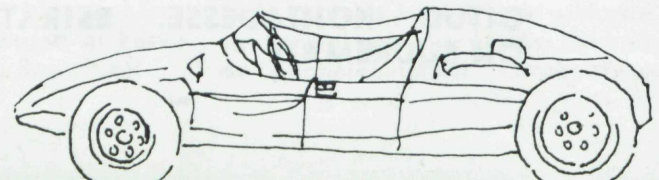
Siin käsitöölehel on maailma vanima võidu-
sõiduauto lihtsustatud mudel. Auto sünniaasta
on 1907 ja pärit on see Itaaliast. Oma aja kohta
kihutas auto hämmastava kiirusega — kuni
160 kilomeetrit tunnis.

BUGATTI 35B

aastast 1927
kiirus — 200 km tunnis

COOPER CLIMAX aastast 1959
kiirus — 260 km tunnis

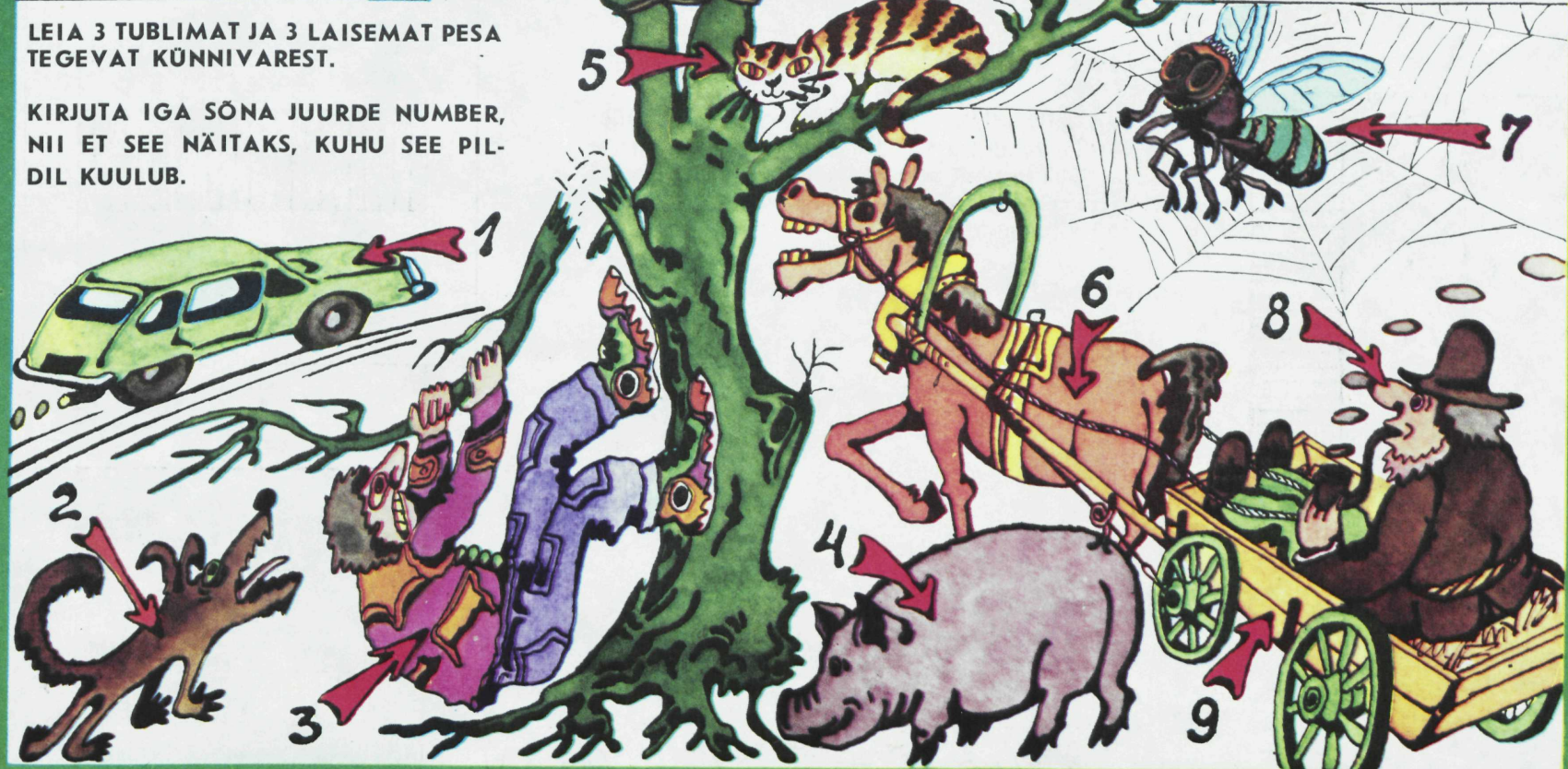
POPSUTAJA	
KRAAKSUJA	
KLÄHVIJA	
NURRUJA	
PINISEJA	
LÕORITAJA	
HIRNUJA	
RÖHKIJA	
PÕRISEJA	
PRANTSATAJA	
LOGISEJA	

KOLADI-KOLADI	
KIPA-KAPA	
NURR-NARR	
PÖRR-PÖRR	
PIRR-PIRR	
LIIRI-LÕORI	
VAAK-VAAK	
AUH-AUH	
PRAUHTI	
RUIK-RUIK	
NÕÕ! PTRUU!	

LEIA 3 TUBLIMAT JA 3 LAISEMAT PESA TEGEVAT KÜNNIVAREST.

KIRJUTA IGA SÕNA JUURDE NUMBER, NII ET SEE NÄITAKS, KUHU SEE PILDIL KUULUB.

Joonistanud KURTI VOOL

Lasteaikiri «Täheke» nr. 4. 1990. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 109, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, R. Järvi, E. Mardi, H. Mänd, K. Pajus, H. Raafiste, V. Variksaar. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär V. Variksaar 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja E. Allikmaa 681-538, tehniline toimetaja A. Lill 681-496, sekretär-masinakirjutaja A. Kuuskemaa 681-400.

Laduda antud 28. 02. 1990. Trükkida antud 21. 03. 1990. Trükiarv 68 000. Osetepaber nr. 1. 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspooinaid 2,91. Tingvarvitoimiseid 8,0. Tellimise nr. 1003. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkkoda, Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Esikaanel HILLAR METSA joonistus.

Детский журнал «Тäheke» («Звездочка»). На английском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Tallinn, 200090. Пярну маantee, 67-а. Адрес редакций: ЭССР Tallinn, 200109, Пярну маantee, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Тираж 68 000. Заказ 1003.

TULEPILT

AINO PERVIK

Illustreerinud KELLI KAGOVERE

TULI ON VÄGA HEA.
TULI ON VÄGA PAHA.
TULEL ON OMA HALDJAS KA. TULEHALD-
JAS ELAB PLIIDI ALL JA LÖKKES. TULE-
HALDJAS ELAB PISIKESES KÜÜNLATULES JA

SUURES TULEKAHJUS. TULEHALDJAS ELAB
TULEMÖTTES. TA ISE ONGI MÖTE. VAHEL
TANTSIB TULEHALDJAS TÖRVIKUTULES.
TULEHALDJAT EI MAKSA NARRIDA.